

לכבוד

השר לשירותי דת

מתן כהנא

שלום רב,

הנדון: הערות תנועת 'נאמני תורה ועבודה' לטיטת תקנות שירותי הדת היהודיים (בחירות רבני

עיר), התשפ"ב-2002

תנועת נאמני תורה ועבודה פועלת מזה שנים לשיפור שרותי הדת בישראל, לחיזוק הקשר בין אופייה היהודי והדמוקרטי של המדינה, ופועלת לחיזוק תחושת הסובלנות והשוויון בציבור הדתי ובציבור הכללי בישראל.

להלן התייחסותנו לטיטת התקנות דנן, הכל כפי שיפורט להלן:

1. סעיף 4 לטיטת התקנות מגדיר מי הם הכשירים להיבחר כרב עיר. לשיטתנו, התקנות החדשות אינן כוללות קריטריונים נוספים להגדלת מלאי המועמדים למינוי לרבנות עיר. מוצע, להוסיף כי כשיר להיבחר כרב עיר מי שכיהן כרב יישוב, המונה למעלה מ-800 איש, אשר כיהן בתפקידו למעלה מעשר שנים, והוא בעל ניסיון במתן כשרות והסמכה לעיסוק בחופה וקידושין.
2. סעיף 5(ב) לטיטת התקנות מאפשר למועצת הרבנות ליתן תעודת כשירות גם למי שאינו עומד בבחינות ההסמכה המעוגנות בהוראות סעיף 5(א)(2), במידה ומועצת הרבנות השתכנעה כי מדובר בתלמיד חכם מובהק. לעמדתנו, הוראה זו בעייתית ואינה סבירה. ההוראה המותירה שיקול דעת רחב למועצת הרבנות לפטור מועמדים מסוימים מעמידה במבחנים המקובלים, ומבלי לקבוע אמות מידה מסודרות להפעלת שיקול הדעת, אינה סבירה ופותחת פתח לשחיתות בתהליך מתן ההסמכה לרבנות עיר ולמינוי מקורבים לתפקיד, ומנוגדת להתנהלות תקינה של מערכת ציבורית.
3. סעיף 5(ג) לטיטת התקנות קובע כי מועצת הרבנות תיתן כשירות לכהן כרב עיר למי שחתם על תצהיר לפיו ימלא כל החלטה של מועצת הרבנות הראשית. לשיטתנו, מדובר בסעיף הכובל את האוטונומיה של רב העיר ומשכך אינו סביר. יש לציין כי חוק הכשרות החדש כמו גם חוק הגיור המוצע על ידי משרדכם, מייצרים תחרות באמצעות מתן סמכות לרבני ערים. הכפפת רבני ערים

לכל החלטה של מועצת הרבנות, ובכל תחום, לא רק שפוגע באוטונומיה של רב העיר, אלא פוגע גם באותו שינוי שהחקיקה החדשה באה לקדם.

4. סעיף 6א בטיטת התקנות תולה את התנעת תהליך בחירת רב עיר בהחלטתו של השר לשירותי דת. לשיטתנו, הוראה זו אינה סבירה שכן היא נותנת סמכות בידי השר לשירותי דת לעכב מינוי רב עיר לזמן בלתי מוגבל ופוגעת בשירותי הדת הנדרשים בעיר. מוצע כי ייקבע בתקנות שבמקרה של הפסקת כהונה של רב עיר מכל סיבה שהיא, יותנע תהליך בחירה באופן אוטומטי מבלי לחכות לאישורו של השר לשירותי דת, ויוקצה זמן של עד 45 יום להתכנסות ראשונה של הועדה הבוחרת.

5. סעיף 13 לטיטת התקנות עוסק במשך הכהונה של רבני ערים. לפי הטיטה המוצעת, למעט המקרה של רבני ערים שמונו לפני 1974, אין קציבה של אורך הכהונה של רבני ערים, ורב שנבחר יוכל להמשיך לכהן מבלי לעמוד לבחירה מחודשת בשלב כלשהו בכהונתם. מדיניות זו פוגעת ב"שירותיות" המצופה מכל אדם האוחז בתפקיד ציבורי. קציבת כהונה לא רק חשובה במובנים של מנהל תקין, אלא תוביל לך שרבני ערים ייצגו את אופי המקום וירגישו מחויבות לשרת את הקהל שבחר בהם. לפיכך, נבקש לכלול בתקנות קציבת כהונה לרבנים כך שרבני עיר יבחרו לקדנציה של בין 5-10 שנים, שבסופן יעמדו לבחירה מחודשת.

6. טיטת התקנות המוצעת אינה כוללת התייחסות למצבים בהם אין רב עיר מכהן ונדרש מילוי מקום. לעמדתנו, המצב הקיים, לפיו מועצת הרבנות הראשית מוסמכת למנות ממלאי מקום לרבני ערים, שיעסקו בכשרות וברישום נישואין, ללא כל תיאום או הסכמה של הרשות המקומית ומבלי שהדבר קצוב בזמן, מעורר קושי גדול. אנו רואים כיצד ממלאי מקום אלו מכהנים לאורך זמן בלתי מוגבל ומבלי שהם מתגוררים במקום שבו הם מספקים שירות, אינם מייצגים את אופי הציבור ואינם נבחרים באופן דמוקרטי, זאת באופן שאינו עולה בקנה אחד עם מטרת התקנות המוצעות.

נושא מינוי רבנים הינו נושא שתנועת נאמני תורה ועבודה מלווה משך שנים ארוכות, ואנו רואים בסוגיה זו חשובה ומהותית בכל הנוגע ביחסי הדת והמדינה במדינת ישראל. נשמח להרחיב, ככל שיידרש ואף לקיים פגישה בעניין, על מנת להשמיע את עמדתנו בהרחבה ביחס לתקנות המוצעות.

בברכה,

הרב ד"ר עידו פכטר
עו"ד ליאת קליין